

Рознаўзроўневыя заданні

V клас

Гукі мовы і літары. Склад слова і націск. Правапіс галосных.

Варыянт 1

- Адзначце словы, якія складаюцца з двух складоў:
 - кватэра;
 - радасць;
 - пакой;
 - Азія;
 - соус.
- Адзначце словы, якія адлюстроўваюць такую асаблівасць беларускай мовы, як аканне:
 - чарнець;
 - цагляны;
 - разумны;
 - далячыць;
 - верасень.
- Закончыце фармуліроўку:
Арфаграфія вывучае...
 - правілы напісання слоў;
 - суадносіны паміж гукамі і літарамі.
- Выберыце правільныя сцвярджэнні:
 - Становішча галосных гукаў пад націскам называецца слабым.
 - Спалучэнне **іё(ыё)** пішацца толькі пад націскам.
 - Каранёвае **я** пішацца нязменна незалежна ад націску.
- Адзначце словы, у якіх пішацца літара **а**:
 - буш...ваў;
 - п...вага;
 - ц...рква;
 - вет...ран;
 - шч...бятась.
- Адзначце словы, у якіх пішацца літара **я**:
 - в...траны;
 - в...тры;
 - в...чаровы;
 - пам...ць;
 - з...зюля.
- Адзначце словы, у якіх літара **я** абазначае 2 гукі:
 - вясна;
 - більярд;
 - зямля;
 - заява;
 - яма.
- Адзначце словы, у якіх колькасць гукаў і літар не супадае:
 - галоўка;
 - аб'езд;
 - пятнаццаць;
 - выкладаць;
 - яма.
- Запішыце словы па-беларуску:
Киоск, диалог, вариант, стадион, океан, гигиена, диета, аксиома.
- Перакладзіце словы на беларускую мову:
Комья, осока, прибытие, зелень, имена, тополь, подошва.

Варыянт 2

1. Адзначце словы, якія складаюцца з аднаго складу:
 - а) край;
 - б) дом;
 - в) маліны;
 - г) фае;
 - д) стол.
2. Адзначце словы, якія адлюстроўваюць такую асаблівасць беларускай мовы, як яканне:
 - а) вячэрні;
 - б) каляндар;
 - в) весялосць;
 - г) яскравы;
 - д) яблык.
3. Закончыце фармулёўку:
Галоснымі называюцца гукі...
 - а) пры вымаўленні якіх паветра свабодна раходзіць праз поласць рота;
 - б) пры вымаўленні якіх паветра сустракае перашкоду ў поласці рота.
4. Выберыце правільныя сцвярджэнні:
 - а) Гукі мовы мы вымаўляем і чуюм.
 - б) Слова мае адзін націск.
 - в) Не пад націскам гукі **о, э** пераходзяць у **а**.
5. Адзначце словы, у якіх пішацца літара **а**:
 - а) ш...птаць;
 - б) ц...гляны;
 - в) кар...спандэнт;
 - г) с...рдэчны;
 - д) характ...р.
6. Адзначце словы, у якіх пішацца **я**:
 - а) св...ткаваць;
 - б) с...лянін;
 - в) П...трусь;
 - г) ц...гнікі;
 - д) дал...чынь.
7. Адзначце словы, у якіх літара **ю** абазначае два гукі:
 - а) льюць;
 - б) Юра;
 - в) юнацтва;
 - г) запісваю;
 - д) люблю.
8. Адзначце словы, у якіх колькасць гукаў і літар не супадае:
 - а) асалода;
 - б) школа;
 - в) дзверы;
 - г) раён;
 - д) сястра.
9. Запішыце словы па-беларуску:
патрыот, национальн^ы, материал, мириады, фортепиано, специальн^ы, олимпиада, диалект.
10. Перакладзіце словы на беларускую мову. Пастаўце націск.
доска, братья, коршун, талант, волки, ремень, листья.

Варыянт 3

1. Адзначце словы, якія складаюцца з трох складоў:

- а) раніца; г) пайсці;
- б) смеласць; д) настаўнік.
- в) паехаць;

2. Адзначце словы, якія адлюстроўваюць такую асаблівасць беларускай мовы, як яканне:

- а) ясня; г) мяккаваты;
- б) ягады; д) зеляніна.
- в) пясчаня;

3. Закончыце фармулёўку:

лагічны націск – гэта...

- а) павышэнне ці паніжэнне голасу пры чытанні;
- б) вымаўленне з большай сілай голасу важнага ў сэнсавых адносінах слова з мэтай звярнуць на яго асаблівую ўвагу.

4. Выберыце правільныя сцвярджэнні:

- а) Адзін і той жа гук можа абазначацца рознымі літарамі.
- б) Інтанацыя дапамагае перадаць канкрэтны сэнс выказвання і выразць пачуцці.
- в) У першым складзе перад націскам заўсёды замест **е, ё** пішацца **я**.

5. Адзначце словы, у якіх пішацца літара а:

- а) кл...паціцца; г) бут...рброд;
- б) ш...рсцяны; д) ш...ўковы.
- в) р...зьбяр;

6. Адзначце словы, у якіх пішацца я:

- а) п...сняры; г) с...мнаццаць;
- б) дроб...зь; д) цец...рук.
- в) л...генда;

7. Адзначце словы, у якіх літара ё абазначае два гукі:

- а) вавёрка; г) лёд;
- б) пад'ём; д) куп'ё.
- в) ёмісты;

8. Адзначце словы, у якіх колькасць гукаў і літар не супадае:

- а) насенне; г) адзвінець;
- б) мільён; д) зацішак.
- в) радзіма;

9. Запішыце словы па-беларуску:

бастион, биатлон, библиотека, аттракцион, фиалка, биография, биолог, миниатюра.

10. Перакладзіце словы на беларускую мову. Пастаўце націск.
снежки, валенок, дочка, имя, обруч, листья, волосы.

Варыянт 4

1. Адзначце словы, якія складаюцца з аднаго складу:

- а) дзень, г) страх;
б) дзіця; д) пушча.
в) воўк;

2. Адзначце словы, якія адлюстроўваюць такую асаблівасць беларускай мовы, як яканне:

- а) вучань; г) радкаваты;
б) снегавыя; д) тэатр.
в) жамчужына;

3. Закончыце фармулёўку:

Інтанацыя-гэта...

- а) павышэнне ці паніжэнне голасу пры чытанні;
б) вымаўленне з большай сілай голасу важнага ў сэнсавых адносінах слова з мэтай звярнуць на яго асаблівую ўвагу.

4. Выберыце правільныя сцвярджэнні:

- а) У пачатку слоў і пасля галосных літары е, ё, ю, я абазначаюць адзін гук.
б) Некаторыя словы могуць мець два націскі.
в) Спалучэнне ія(ыя) пішацца нязменна незалежна ад націску.

5. Адзначце словы, у якіх пішацца літара а:

- а) д...жджы; г) гард...роб;
б) в...сямнаццаць; д) гр...мець.
в) п...штовы;

6. Адзначце словы, у якіх пішацца я:

- а) з...мны; г) сл...ды;
б) з...мляроб; д) б...скрайні.
в) удал...чынь;

7. Адзначце словы, у якіх літара е абазначае два гукі:

- а) сесці; г) жменя;
б) з'есці; д) поле.
в) пад'езд;

8. Адзначце словы, у якіх колькасць гукаў і літар не супадае:

- а) камяні; г) паджарысты;
б) называецца; д) заслانیць.
в) прыгожы;

9. Запішыце словы па-беларуску:

гладиолус, скорпион, рацион, биолог, биология, пианино, чемпионат, авиация.

10. Перакладзіце словы на беларускую мову. Пастаўце націск: ножницы, верба, крапива, арбуз, усы, молодость, открытие.

Рознаўзроўневыя заданні V клас

Зычныя гукі, іх правапіс

Варыянт 1

- Адзначце словы, у якіх мяккасць зычных абазначае мяккі знак:
а) боль; г) свята;
б) дзве; д) канькі.
в) зелень;
- Адзначце словы, у якіх гук **ў** з'яўляецца на месцы **у**:
а) узняць-прыўзняць; г) удалы-самы ўдалы;
б) утульны- няўтульны; д) умелы-няўмелы.
в) салавей-салаўя;
- Закончыце фармулёўку:
Санорныя гукі складаюцца з ...
а) голасу і шуму, пры гэтым голас пераважае над шумам;
б) голасу і шуму(пры гэтым шум пераважае над голасам) ці толькі з шуму.
- Выберыце правільныя сцвярджэнні:
а) мяккасць зычных на пісьмеабазначаецца літарамі **е ,ё, ю, я,і**.
б) Літара **ў** пішацца у пачатку, сярэдзіне, канцы слоў пасля галосных.
в) Мяккі знак заўсёды пішацца ў сярэдзіне слова для абазначэння мяккасці зычных.
- Адзначце словы, у якіх трэба ўставіць літару **ў**:
а) гэта ...нікальны помнік; г) ісці ... лес;
б) бава...няная тканіна; д) ла...рэат прэміі.
в) паездка на ...краіну;
- Адзначце словы, у якія трэба ўставіць літары **дз**:
а) гвар...ыя; г) мело...ыя;
б) гвар...еец; д) сястра Я...віга.
в) каман...іроўка;
- Адзначце словы , у якія трэба ўставіць раздзяляльны мяккі знак:
а) сал...ю; г) кап...ё;
б) аб...езд; д) надвор...е.
в) кампан...ён;
- Укажыце словы з прыстаўнымі гукамі:
а) ворс; г) восень;
б) вулкан; д) вуглавы.
в) востры;
- У якіх словах адбываецца падаўжэнне:
а) Га...а(н); г) кало...е(с);
б) а...ея(л); д) а...уратны(к).
в) збо...а(ж);
- Напішыце невялікі(4-5 сказаў) тэкст пупа апісання "Восень прыйшла", выкарыстоўваючы словы з прыстаўнымі гукамі і **ў**.

Варыянт 2

1. Адзначце словы, у якіх мяккасць зычных абазначае мяккі знак:
 - а) толькі;
 - б) пяцьсот;
 - в) лісце;
 - г) вольны;
 - д) спатканне.
2. Адзначце словы, у якіх гук **ў** з'яўляецца на месцы **у**:
 - а) увага-няўвага;
 - б) умелы-няўмелы;
 - в) слава-слаўны;
 - г) учора-пазаўчора;
 - д) уважлівы-няўважлівы.
3. Закончыце фармулёўку:
Падаўжэнне зычных адбываецца...
 - а) на стыку прыстаўкі і кораня або суфікса і кораня;
 - б) у становішчы паміж галоснымі.
4. Выберыце правільныя сцвярджэнні:
 - а) Звонкія зычныя іў моцным, і ў слабым становішчы вымаўляюцца звонка.
 - б) У іншамоўных словах гукі **д** і **т** могуць вымаўляцца і цвёрда і мякка.
 - в) На месцы вялікай літары **у** не пішацца **ў**.
5. Адзначце словы, у якіх трэба ўставіць літару **ў**:
 - а) Вольга ...ладзіміраўна;
 - б) по...ная а...дыторыя;
 - в) вясёлы кло...н;
 - г) прыйсці ... а...торак;
 - д) радаснае "...ра".
6. Адзначце словы, у якія трэба ўставіць літару **ц**:
 - а) ле...ь;
 - б) блакно...ік;
 - в) арт...ыст;
 - г) гара...скі;
 - д) ...ецярук.
7. Адзначце словы, у якія трэба ўставіць змякчальны мяккі знак:
 - а) пяс...нjar;
 - б) ален...;
 - в) аган...кі;
 - г) жыц...цё;
 - д) вугал....
8. Укажыце словы з прыстаўнымі гукамі:
 - а) вочка;
 - б) аржаны;
 - в) Орша;
 - г) Васіль;
 - д) імгла.
9. У якіх словах адбываецца падаўжэнне:
 - а) галлё;
 - б) каменны;
 - в) аддаў;
 - г) суддзя;
 - д) палоззе.
10. Напішыце невялікі(4-5 сказаў) тэкст тыпу апісання "Вясна прыйшла", выкарыстоўваючы словы з прыстаўнымі гукамі і мяккім знакам.

Варыянт 3

1. Адзначце словы, у якіх мяккасць зычных абазначае мяккі знак:
- а) цьмяны; г) спевы;
 - б) смех; д) радасць.
 - в) вазьмі;
2. Адзначце словы, у якіх гук **ў** з'яўляецца на месцы **в**:
- а) аднавіць-аднаўляць; г) галава-галоўка;
 - б) будаваць-будоўля; д) плывец-плыўцы.
 - в) будавалі- будаваў;
3. Закончыце фармулёўку:
Апостраф пішацца...
- а) пасля прыставак і ў сярэдзіне слоў пасля цвёрдых зычных перад **е,ё,ю,я,і**;
 - б) пасля мяккіх зычных перад **е,ё,ю,я,і**.
4. Выберыце правільныя сцвярджэнні:
- а) У некаторых словах іншамоўнага паходжання гук **у** не пераходзіць у **ў**.
 - б) Прыстаўны гук **в** вымаўляецца ў пачатку слова перад націскным галосным.
 - в) Глухія зычныя заўсёды вымаўляюцца глуха.
5. Адзначце словы, у якіх трэба ўставіць літару **ў**:
- а) громкае "...ра"; г) купіць ва ...нівермагу;
 - б) рака ...шача; д) пацярпець ня...дачу.
 - в) до...гачаканыя канікулы;
6. Адзначце словы, у якія трэба ўставіць літару **дз**:
- а) грама...янскі; г) ...юна;
 - б) у грама...стве; д) ...ыктант.
 - в) ...ывізія;
7. Адзначце словы, у якія трэба ўставіць раздзяльны мяккі знак:
- а) міл...ярд; г) п...еса;
 - б) б...ю; д) парц...ера.
 - в) павіл...ён;
8. Укажыце словы з прыстаўнымі гукамі:
- а) вольха; г) павуцінне;
 - б) валасы; д) Віцебск.
 - в) вусы;
9. У якіх словах адбываецца падаўжэнне:
- а) насенне; г) каменне;
 - б) раззбраенне; д) каханне.
 - в) палоззе;
10. Напішыце невялікі(4-5 сказаў) тэкст тыпу апісання "Зіма прыйшла", выкарыстоўваючы словы з прыстаўнымі гукамі і апострафам.

Варыянт 4

1. Адзначце словы, у якіх мяккасць зычных абазначае мяккі знак:
а) бацька; г) восьмы;
б) пісьмо; д) цвёрды.
в) дзверы;
2. Адзначце словы, у якіх гук **ў** з'яўляецца на месцы **л**:
а) зірнула-зірнуў; г) успомніла-успомніў;
б) удалы-няўдалы; д) напісалі-напісаў.
в) хвалявыліся-хваляваўся;
3. Закончыце фармулёўку:
Шумныя гукі складаюцца з...
а) голасу і шуму, пры гэтым голас пераважае над шумам;
б) голасу і шуму (пры гэтым шум пераважае над голасам) ці толькі шуму.
4. Выберыце правільныя сцвярджэнні:
а) У словах іншамоўнага паходжання зычныя гукі звычайна не падаўжаюцца.
б) Усе зычныя мовы ўтвараюць пары па цвёрдасці-мяккасці.
в) У пачатку некаторых слоў перад спалучэннем зычных гукаў узнікаюць прыствўныя галосныя.
5. Адзначце словы, у якіх трэба ўставіць літару **ў**:
а) паехаць ... камандзіроўку; г) стаялі на ...злесці;
б) рэперт...ар тэатра; д) накры... ка...паком.
в) шэдэ...р мастацтва;
6. Адзначце словы, у якія трэба ўставіць літару **ц**:
а) горад Ві...ебск; г) інс...ытут;
б) увер...юра; д) пар...ызан.
в) ...е...ярук;
7. Адзначце словы, у якія трэба ўставіць змякчальны мяккі знак:
а) мядзведз...; г) дз...веры;
б) дз...мухавец; д) пес...ня.
г) піс...меннік;
8. Укажыце словы з прыстаўнымі гукімі:
а) водгулле; г) Грыша;
б) завулак; д) вясновы.
в) гэтак;
9. У якіх словах адбываецца падаўжэнне:
а) вяселле; г) бясстрашны;
б) чаканне; д) раздолле.
в) каменны;
10. Напішыце невялікі(4-5 сказаў) тэкст тыпу апісання "Лета прыйшло", выкарыстоўваючы словы з прыстаўнымі гукімі і гукімі **дз,ц**.

